

[SiC] itur ad astra

72
(2020)

*A kötet megjelenését
az ELTE BTK HÖK Tudományos Bizottsága
támogatta*

SIC ITUR AD ASTRA

ALAPÍTÁS ÉVE: 1987

Alapító szerkesztők

Kreutzer Andrea, Morenth Péter, Nyáry Mihály
Sahin-Tóth Péter †, Szilágyi Márton

A Sic Itur ad Astra Műhely vezetője

Czoch Gábor

A kötetet a Korall Társadalomtörténeti Egyesület adja ki.

Szerkesztőség

Balogh János Mátyás, Bolgár Dániel, Csunderlik Péter, Gyökös Eleonóra
Illés Gábor, Koloh Gábor, Kovács Janka, Lászlófi Viola, Marsai Viktor
Papp Gábor, Rózsa Márton, Szokol Réka, Tarafás Imre, Tolmár Bálint
Tóth Kelemen, Veress Dániel, Vida Bence, Virág Csilla

A szerkesztőség címe

SIC ITUR AD ASTRA Műhely
1364 Budapest, Pf. 107. vagy 1088 Budapest, Múzeum krt. 6–8.
e-mail: siciturfolyoirat@gmail.com
honlap: sicitur.elte.hu

A kötetet Kovács Janka és Lászlófi Viola szerkesztette.

A borító Papp Gábor munkája.

A borítón található kép forrása: Unsplash/Daniel Adesina

Az embléma Gellén Sára munkája.

Nyomdai előkészítés: Gembela Zsolt

Nyomdai kivitelezés:

Robinco Kft.

Felelős vezető: Kecskeméthy Péter

ISSN 0238-4779

Tartalom

- 5 **Claire Hooker**
A határok meghúzása: veszély és kockázat a SARS-járvány időszakában

Tanulmányok

KORMÁNYZATI STRATÉGIÁK ÉS TECHNOLÓGIÁK

- 25 **Báti Anikó**
Menzareformok és szabályozások lehetőségei ma Magyarországon
- 49 **Horváth Márk – Lovász Ádám**
A nem-emberi spontaneitása a biopolitikán innen és túl
- 73 **Vörös Boldizsár**
„Az új ember szép és erős kell, hogy legyen mindenben” Biopolitikai intézkedések a Magyarországi Tanácsköztársaságban

SZEREPEK ÉS TAPASZTALATOK

- 103 **Svégel Fanni**
Nemi erőszak az első világháborúban: kérdések, források, problémák
- 133 **Kappanyos Ilona**
„Hajlékában kell felkeresnünk őt” A védőnői modell kialakulása
- 153 **Dupcsik Csaba**
„Meghalósat a Zoéval szoktunk játszani!” Tudás és hatalom az orvos–beteg interakciókban

REPREZENTÁCIÓK

- 181 **Őze Eszter**
Ipari kapitalizmus és biopolitika: a munkásság teste és a Társadalmi és Népegészségügyi Múzeum
- 217 **Ureczky Eszter**
A törődés traumája: időskor, testi fogyaték és a gondoskodás (társadalmi) nemei Michael Haneke *Amour* című filmjében
- 247 **Hódosy Annamária**
Felügyelet és jutalom: a biohatalom víziói a 21. század mozijában

Szemle

- 271 **Bodnár-Király Tibor**
Decentralizált Hell
Per Pippin Aspaas – László Kontler: Maximilian Hell (1720–92) and the Ends of Jesuit Science in Enlightenment Europe. Leiden–Boston, Brill, 2019.
- 281 **Farkas Tamás**
Diagnózis és terror: a Harmadik Birodalom diagnosziszsimjének eredete
Edith Sheffer: Asperger gyermekei. Az autizmusfogalom gyökerei a bécsi náciizmusban. Budapest, Európa Könyvkiadó, 2020.
- 285 **Kurucz Benjámín**
Európai expanzió a korai modernitásban
J.C. Sharman: A gyengék birodalmi: Az európai terjeszkedés igaz története és az új világrend megteremtése. Ford.: Hajdu András. Budapest, Pallas Athéné, 2019.
- 291 **Lászlófi Viola**
Amikor az atomfegyvereket oltásos fiolákra cserélték: járványos gyermekbénulása, biopolitika és tudásáramlás a hidegháború alatt
Dora Vargha: Polio Across the Iron Curtain: Hungary's Cold War with an Epidemic. Cambridge, Cambridge University Press, 2018.
- 297 **Lovász Ádám**
Képesek vagyunk túlélni saját gondolkodásunk radikalizmusát?
Takács Ádám: Az idő nyomai. Michel Foucault és a történelem problémája. Budapest, Kijarat, 2018.
- 303 **Mészáros Dániel**
Források a határtalan sugárzásról
Cseh Gergő Bendegúz – Haász Réka – Katona Klára – Ring Orsolya – Tóth Eszter (szerk): „Ez a sugárzás nem ismer határokat” Dokumentumok a csernobili katasztrófa magyarországi következményeiről. Budapest–Pécs, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – Kronosz Könyvkiadó, 2018.
-
- 307 **English abstracts**
-
- 313 **Szerzőink**